

17-01-2017

Sagsnr.

2017-0004971

Dokumentnr.

2017-0004971-1

Sagsbehandler

Peter Rise

Bilag 6 - afrapportering af servicetjek af demografimodellen

Konklusion

Servicetjekket af demografimodellen har givet anledning til at konkludere:

- at demografimodellen regner robust.
- at inddata til demografimodellen er den største kilde til usikkerhed i modellen. På den baggrund er der:
  - a. udarbejdet dokumentation for beregning af kompensationsgrader på børne-, ældre- og sundhedsområdet, jf. bilag 6B og 6D for børneområdet.
  - b. justeret i skabelonen til indmelding af data til demografireguleringen (mængder og priser) med henblik på at sikre forklaringer på eventuelle udsving i enhedspriser og mængder mellem årene. Evt. justeringer i mængder og dækningsgrader håndteres i demografiindstillingen fremadrettet.

Baggrund

Med Juniindstilling til budget 2017 besluttede Økonomiudvalget den 14. juni 2016 "Kommissorium for servicetjek af demografimodellen". Kommissoriet blev udarbejdet på baggrund ØU beslutning den 12. april som en del af indstillingen "Demografiregulering af budget 2016 og budgetårene 2017-2020".

Om demografimodellen

Demografimodellen har til formål at sikre, at det politisk besluttede serviceniveau på handicap-, hjemmepleje, børne-, ældre- og sundhedsområdet ikke påvirkes af demografiske ændringer.

Demografimodellen er en marginal budgetmodel, hvilket vil sige, at den tildeler midler på baggrund af ændringen i antallet af borgere i målgruppen for kommunens velfærdsydelser. Ændringen i målgruppen ganges med en enhedspris, en kompensationsgrad, samt en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og aktivitetsdata. Modellen opfanger således politiske prioriteringer samt ændring i aktivitet for den marginale ændring af målgruppen.

Servicetjekket

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen foretaget servicetjekket af demografimodellen.

Af kommissoriet for servicetjekket fremgår:

"På denne baggrund undersøges:

- Udviklingen i- og niveauet for enhedspriser og kompensationsgrader i demografireguleringsmodellerne, herunder

**Center for Økonomi,
afsnit I**

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen I
1550 København V

Telefon
2342 0420

E-mail
ZQ7G@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

- en gennemgang af retningslinjerne for beregning af kompensationsgrader og enhedspriser.
- Udviklingen i dækningsgrader.
  - I hvilket omfang den socioøkonomiske udvikling opfanges af den nuværende demografimodel.”

Udviklingen for hhv. kompensationsgrader, enhedspriser og dækningsgrader beskrives under hvert område. Ligeledes adresseres dokumentation for beregning af kompensationsgrader samt socioøkonomi.

Handicap- og hjemmeplejeområdet

Kompensationsgrader

På handicap- og hjemmeplejeområdet blev principper for beregningsmetode for kompensationsgrader besluttet med demografiindstillingen i 2013. Som en del af servicetjekket er kompensationsgraderne beregnet med udgangspunkt i regnskab 2015. Beregningen viser, at kompensationsgraderne er robuste, uden større afvigelser mellem budget- og regnskabsdata, se tabel nedenfor.

Tabel. Kompensationsgrader ved hhv. budget og regnskab 2015

(pct.)	Budget 2015	Regnskab 2015
Døgninstitutioner for børn og unge	95,3	96,0
Længerevarende botilbud (egne)	93,8	92,3
Midlertidige botilbud (egne)	92,7	93,8
Beskyttet beskæftigelse	88,6	88,1
Aktivitets- og samværstilbud	89,5	91,8

Anm.: Ydelser med kompensationsgrader på 100 pct., f.eks. køb/ salg længerevarende botilbud, indgår ikke.

Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen er enige om at konkludere, at der ikke er anledning til at ændre i principperne for beregning af kompensationsgrader på handicap- og hjemmeplejeområdet generelt, da der er tale om marginale udsving indenfor en forventet usikkerhedsmargin. På ældre- og sundhedsområdet ses der nærmere på kompensationsgraden af husleje- og ejendomsudgifter, se afsnit om ældre- og sundhedsområdet. Dette kan udbredes til handicapområdet og hjemmeplejen i det omfang, det er relevant.

Pris og mængde

Enhedspriserne på handicapområdet udvikler sig generelt ikke kontinuerligt. På de enkelte ydelser er der større udsving i enhedspriserne mellem årene, jf. bilag 6A. Mængderne på handicapområdet udvikler sig heller ikke kontinuerligt. Der er større udsving i mængderne for de enkelte ydelser mellem årene, jf. bilag 6A.

For at sikre valide data til beregning af kompensation for den demografiske udvikling og større gennemsligtighed i beregningen vil det fremover være et krav, at større ændringer i priser og mængder forklares.

Som en del af servicetjekket er det konstateret, at der kan være en problemstilling vedr. indregning af borgere med handicap over 65 år i mængder og dækningsgrader på handicap- og hjemmeplejeområdet. Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil afdække dette frem mod demografiindstilling for 2017.

Socioøkonomi

Fra 2016 blev der ændret i demografireguleringen på handicapområdet og hjemmeplejen for at tage højde for den socioøkonomiske udvikling. Korrektionen for den socioøkonomiske udvikling foretages med udgangspunkt i udviklingen i antal borgere med handicap. Konkret gøres det ved at lade den socioøkonomiske udvikling vægte 10 pct. i demografireguleringen.

Børneområdet

Kompensationsgrader

Der har ikke tidligere foreligget dokumentation for beregningen af kompensationsgrader på børneområdet. Kompensationsgraderne er korrigeret marginalt fra år til år. Med servicetjekket er der udarbejdet dokumentation for beregning af kompensationsgrader på børneområdet, hvor der opstilles principper for indregning af konkrete udgiftsposter, jf. bilag 6B.

Det har ikke været muligt at foretage servicetjek af kompensationsgraderne ved sammenligning mellem budget og regnskab. I den forbindelse har Børne- og Ungdomsforvaltningen oplyst, at der ikke er en 1:1 sammenhæng mellem budget og forbrug på forvaltningens enheder. Dette forklares i høj grad af organisationsstrukturen i BUF, samt det forhold at enheder har selvforvaltning og selv kan disponere over deres budgetter.

Udover at have fjernet nogle mindre udgiftsposter har Børne- og Ungdomsforvaltningen påpeget, at følgende to udgiftsposter bør belyses nærmere for at vurdere, om udgiften bør indgå i beregningen af kompensationsgraderne:

- Pavilloner
- Køb af pladser på dag- og døgnområdet under specialundervisning

Derudover er der enighed om at belyse kompensationsgraden for energiudgifter nærmere.

Områderne belyses nærmere frem mod demografiindstilling 2017 i samarbejde mellem Økonomiforvaltningen og Børne- og

Ungdomsforvaltningen i det omfang detaljerede budget- og regnskabsdata tillader.

Pris og mængde

Udviklingen i enhedspriser og mængder for de enkelte ydelser på børneområdet er stabil, uden større udsving, jf. bilag 6C.

Med forslag 16 fra Effektiviseringsstrategi 2017 om ”Faldende dækningsgrader på 0-6 års dagtilbud” reduceres dækningsgraderne på dagtilbudsområdet. Effekten af ændringerne i dækningsgrader indarbejdes med demografiindstillingen for 2017.

Socioøkonomi

Der tages pt. ikke højde for den socioøkonomiske udvikling på dagpasnings- og skoleområdet. Frem mod demografiindstilling 2017 udarbejder Økonomiforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen model for indarbejdelse af Københavns Kommunes socioøkonomiske sammensætning i demografimodellen på børneområdet.

Ældre- og sundhedsområdet

Kompensationsgrader

Som en del af servicetjekket er kompensationsgraderne beregnet med udgangspunkt i regnskab 2015. Dette viser, at kompensationsgraderne er robuste, uden større afvigelser mellem budget- og regnskabsdata, se tabel nedenfor.

Tabel. Kompensationsgrader ved hhv. budget og regnskab 2015

(pct.)	Budget 2015	Regnskab 2015
Plejhjemsplass	88,6	91,9
Praktisk & Personlig Hjælp	93,9	93,1
Sygepleje	94,7	95,4
Forebyggende tilbud	80,2	74,1
Vedligeholdende tilbud	80,5	79,0
Hjælpe midler	95,4	96,2
Madservice	69,2	72,6
Træning efter sundhedsloven og serviceloven	87,3	84,5

Anm.: Ydelser med kompensationsgrader på 100 pct., f.eks. køb/ salg ældreboligpladser, indgår ikke.

Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er enige om at konkludere, at der generelt ikke er anledning til at ændre i principperne for beregning af kompensationsgrader på ældre- og sundhedsområdet, da der er tale om marginale udsving indenfor en forventet usikkerhedsmargin.

Der har ikke tidligere foreligget dokumentation for beregningen af kompensationsgrader på ældre- og sundhedsområdet. Med servicetjekket er der udarbejdet dokumentation for beregning af kompensationsgraderne, hvor der opstilles principper for indregning af konkrete udgiftsposter, jf. bilag 6D. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har påpeget, at udgiftsposten vedr. ejendomsudgifter bør belyses nærmere for at vurdere de konkrete kompensationsgrader for udgiftsposten.

Området belyses nærmere frem mod demografiindstilling 2017 i samarbejde mellem Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i det omfang detaljerede budget- og regnskabsdata tillader.

Pris og mængde

Udviklingen i enhedspriser og mængder for de enkelte ydelser på ældre- og sundhedsområdet er stabil, uden større udsving, jf. bilag 6E.

Socioøkonomi

Der tages pt. ikke højde for den socioøkonomiske udvikling på ældre- og sundhedsområdet. Som en del af kommissoriet udarbejdes en analyse i samarbejde med KORA af, hvordan udviklingen i Københavns Kommunes socioøkonomiske sammensætning påvirker kommunens udgiftsbehov på ældre- og sundhedsområdet.

Bilag

6A) Udvikling i priser og mængder på handicapområdet og hjemmeplejen

6B) Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på børneområdet

6C) Udvikling i priser og mængder på børneområdet

6D) Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på ældre- og sundhedsområdet

6E) Udvikling i priser og mængder på ældre- og sundhedsområdet

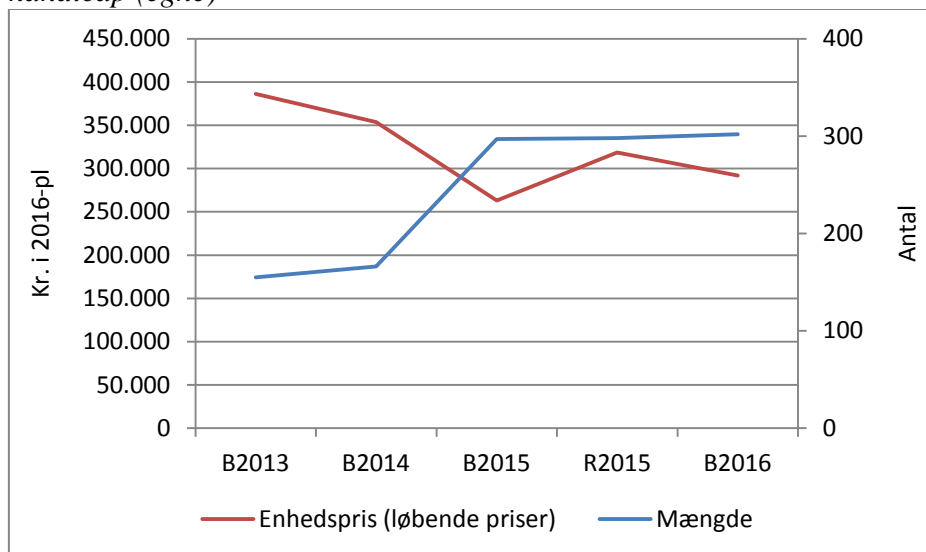
Bilag 6A Udvikling i priser og mængder på handicapområdet og hjemmeplejen

Som en del af servicetjekket er udviklingen i hhv. mængder og enhedspriser analyseret for hver ydelse på handicap- og hjemmeplejeområdet for perioden 2013-2016 baseret på budget. Hertil er realiserede enhedspriser og mængder i regnskab 2015 sammenholdt med budgetforudsætningerne.

For enhedspriser og mængder ses der generelt ikke en kontinuerlig udvikling for hver af ydelserne på handicap- og hjemmeplejeområdet. På såvel de konkrete ydelser som mængder ses der således større udsving i mellem årene.

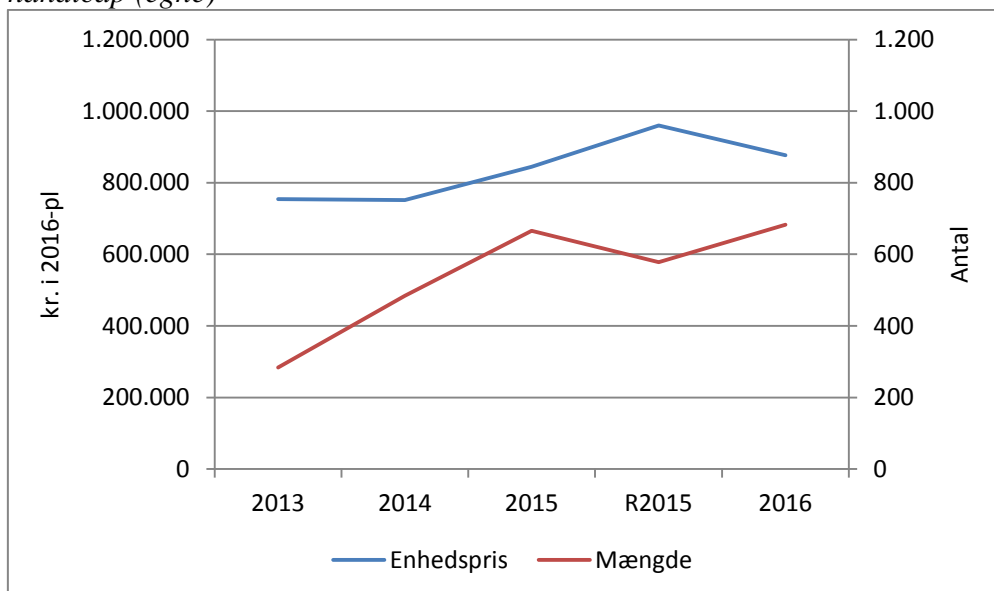
Nedenfor fremgår eksempler på ydelser med udsving i pris og mængde.

Figur 1. Pris og mængde for midlertidige botilbud for voksne med handicap (egne)

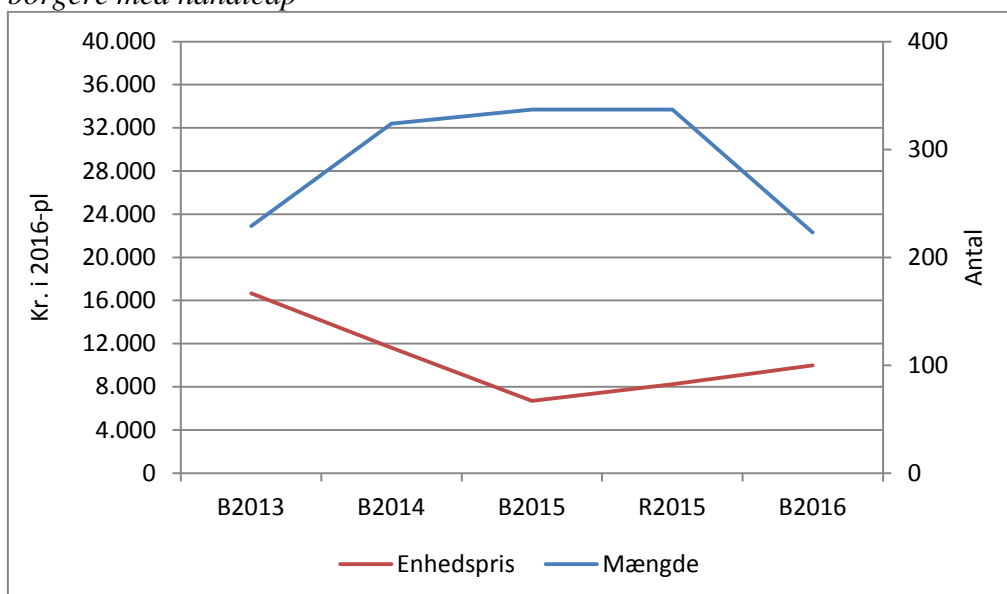
Anm.: Budgettal fra demografireguleringen og regnskabstal fra regnskab 2015.

Figur 2. Pris og mængde på længerevarende botilbud for voksne med handicap (egne)

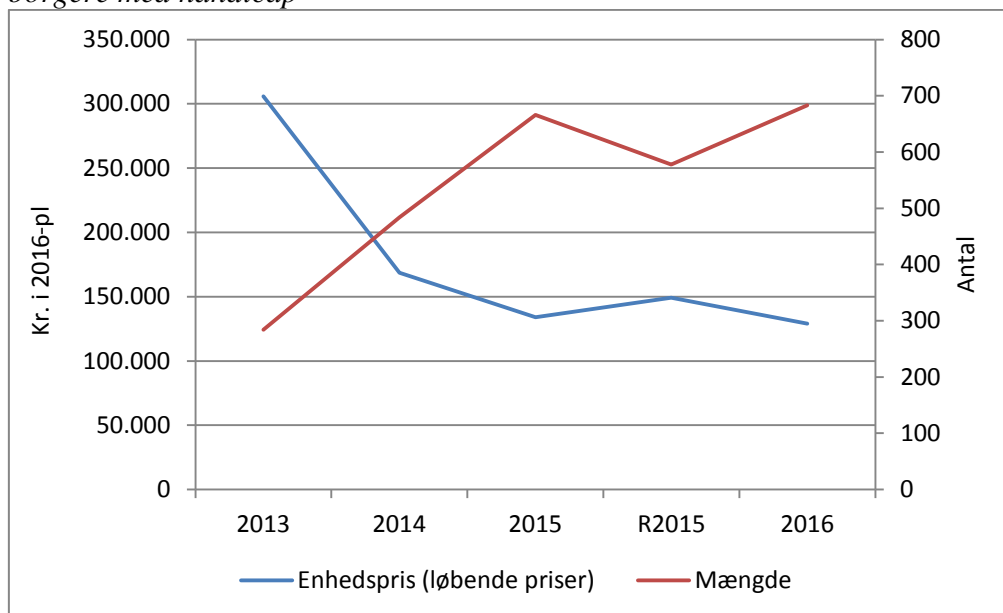
Anm.: Budgettal fra demografireguleringen og regnskabstal fra regnskab 2015.

Figur 3. Pris og mængde for behandlingsmæssige fripladser til borgere med handicap

Anm.: Budgettal fra demografireguleringen og regnskabstal fra 2015.

Figur 4. Pris og mængde for aktivitets- og samværstilbud (egne) til borgere med handicap

Anm.: Budgettal fra demografireguleringen og regnskabstal fra regnskab 2015.

Bilag 6B Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på børneområdet

Som en del af servicetjekket har Økonomiforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejdet dokumentation for beregning af kompensationsgraderne på børneområdet for at skabe større gennemsigtighed i demografireguleringsmodellen på børneområdet.

Økonomiforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen er enige om, at beregningen af kompensationsgrader fremadrettet tager afsæt i nedenstående principper for beregning.

Table 1. Principper for beregning af kompensationsgrader

Bevilling sområde	Udgiftspost	Kompensationsgrad	Bemærkninger
Alle	Udgifter på institutionsniveau (personale, aktiviteter, inventar mv.)	100 %	Brugerafhængig udgift
Alle	Decentral administration	100 %	Brugerafhængig udgift
Alle	Central administration	0 %	Uafhængig af antal brugere
Alle	Husleje	6-25 % afhængigt af bevilling	Huslejeudgifter til lejemaal ejet af Københavns Kommune, basishusleje samt udgifter til udvendig vedligeholdelse kompenseres med 0 pct., mens resten af de huslejerelaterede udgifter kompenseres 100 pct.
Alle	Energi (el, vand og varme)	100 %	Brugerafhængig udgift. Dog påvirket af mere energieffektivt byggeri*.
Alle	Midlertidige projekter eller afgrænset udgifter (fx skole-OL, Seksuel Sundhed, fodboldskole)	0 pct.	Udgifter til midlertidige eller afgrænsede projekter er ikke brugerafhængige, da projekterne er typisk er afgrænset i antal brugere eller ikke indgår i ordinær drift.
Undervisning	Grundbeløb	65 pct.	En del af de nye brugere starter på nybyggede skoler. En kompensationsgrad på 65 pct. Svarer til en grundbevilling pr. år.
Undervisning og dagtilbud	Udgifter lokalt på skoler og institutioner (fx idræt og samvær, naturfag i verdensklasse,	0 pct.	Udgifterne er typisk særlige forhold på de enkelte skoler, som ikke vurderes at blive påvirket af antal brugere

	vidensindsamling, sangscole)		
--	---------------------------------	--	--

* Frem mod demografiindstillingen afklares, hvordan der tages højde for mere energieffektivt nybyggeri.

Særlige forhold vedr. forældrebetaling

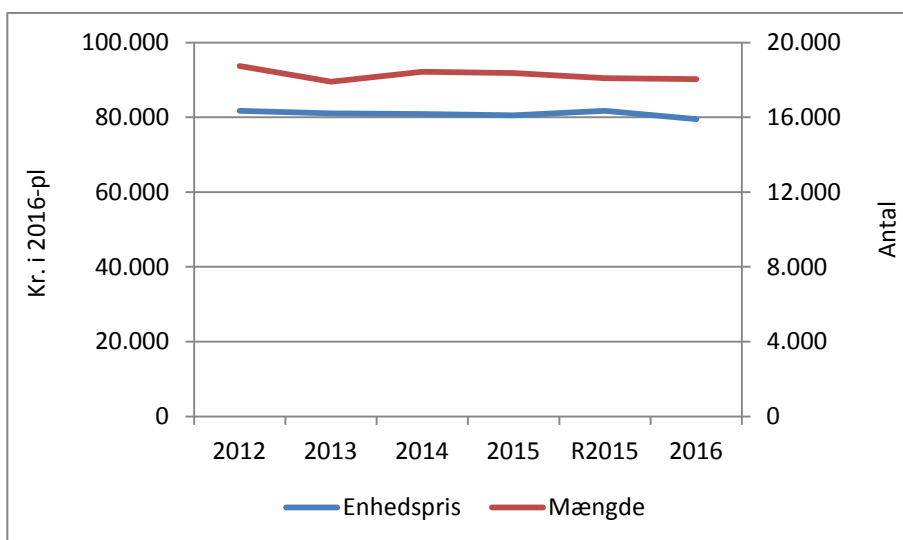
På vuggestue-, dagpleje-, børnehave-, og klubområdet er der forældrebetaling. For at tage højde for forældrebetalingen fratrækkes den andel, som forældrebetalingen udgør af budgetrammen.

Bilag 6C Udvikling i priser og mængder på børneområdet

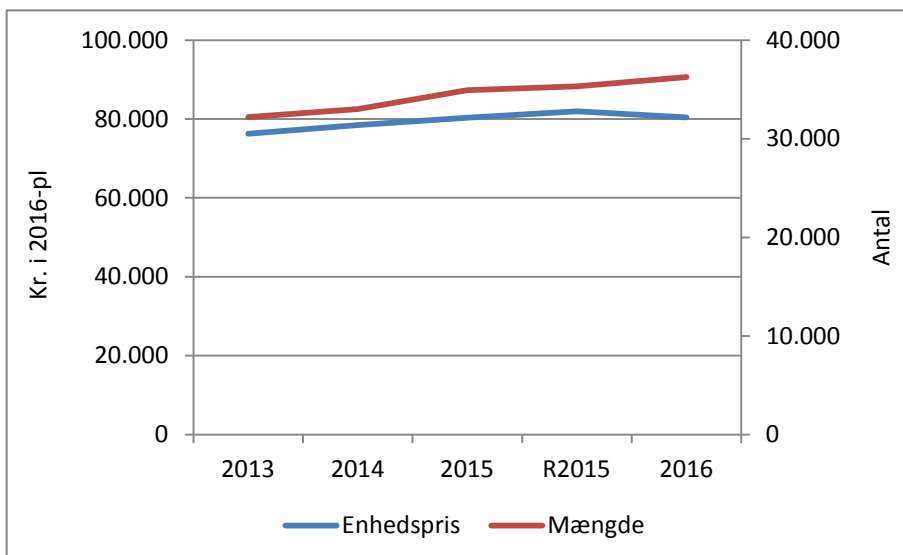
Som en del af servicetjekket er udviklingen i hhv. mængder og enhedspriser analyseret for hver ydelse på børneområdet for perioden 2013-2016 baseret på budget. Hertil er realiserede enhedspriser og mængder i for regnskab 2015 sammenholdt med budgetforudsætningerne.

For enhedspriser og mængder ses der generelt en kontinuerlig udvikling for hver af ydelserne på børneområdet. På de konkrete ydelser ses der således ingen større udsving mellem årene for såvel pris som mængde. Nedenfor fremgår eksempler på udvikling i pris og mængde for to ydelser.

Figur 1. Pris og mængde for børnehaver

Figur 2. Pris og mængde for almen undervisning

Bilag 6D Dokumentation for beregning af kompensationsgrader på ældre- og sundhedsområdet

Som en del af servicetjekket har Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen udarbejdet dokumentation for beregning af kompensationsgraderne på ældre- og sundhedsområdet for at skabe større gennemsigtighed i demografireguleringsmodellen.

Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er enige om, at beregning af kompensationsgrader fremadrettet tager afsæt i nedenstående principper for beregning, og at ejendomsområdet (husleje og energi) belyses frem mod demografiindstilling 2017.

Tabel 1. Principper for beregning af kompensationsgrader

Bevillinger	Udgiftsposter	Kompensationsgrad	Bemærkninger
Alle	Udgifter på institutionsniveau (personale, aktiviteter mv.)	100 %	Brugerafhængig udgift
Alle	Rengøring/ vask	75 %	Udgifterne er kun delvist afhængigt af antallet af beboere/brugere.
Alle	Administration	50 %	Fastsat på baggrund af en vurdering om, at de administrative arbejdsopgaver fordeles sig ligeligt mellem decentralt og centralt niveau.
Alle	Husleje	25 %	Der har været anvendt en kompensationsgrad på 25% ift. til den demografiske nedgang, eftersom man ved reduktion af pladser kunne realisere nedgangen ved afvikling af enkelte pladser. En demografisk fremgang kan ikke nødvendigvis håndteres ved at åbne nye pladser på eksisterende institutioner.
Alle	Energi (el, vand og varme)	50 %	Udgifterne er delvist afhængigt af antallet af beboere/brugere
Alle	Skatter og afgifter	0 %	Ikke brugerafhængigt
Plejhjemsplasser	Faste vedligeholdelsesudgifter	72 %	Udgifterne er kun delvist afhængigt af antallet af beboere/brugere.
Alle	Indtægter	100 %	Indtægter indgår, så kun nettoudgifter kompenseres.

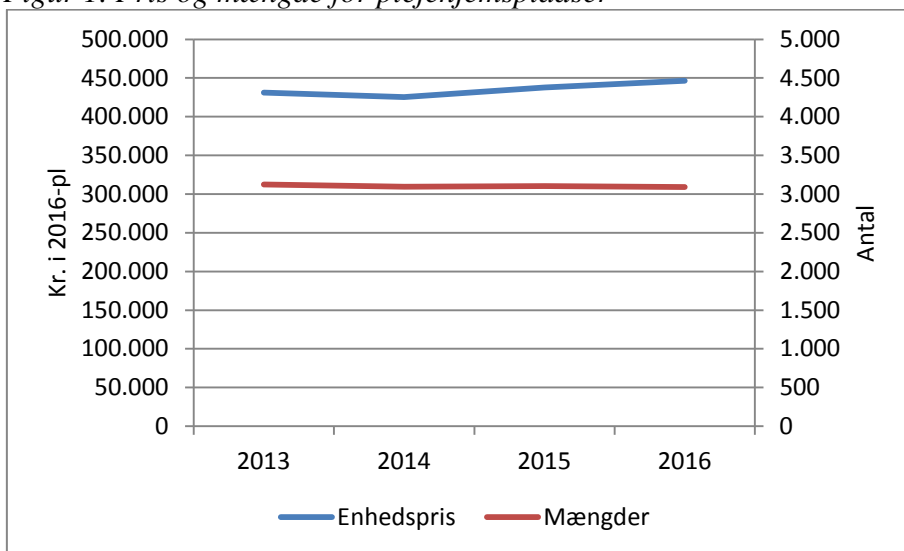
Alle	Køkken	100 %	Brugerafhængig ydelse
Alle	Hjælpe midler	100 %	Brugerafhængig ydelse
Madservice, personlig og praktisk hjælp samt sygepleje	Kørsel	25 %	Udgifterne er kun delvist afhængigt af antallet af brugere.

Bilag 6E Udvikling i priser og mængder på ældre- og sundhedsområde

Som en del af servicetjekket er udviklingen i hhv. mængder og enhedspriser analyseret for hver ydelse på ældre- og sundhedsområdet for perioden 2013-2016 baseret på budget.

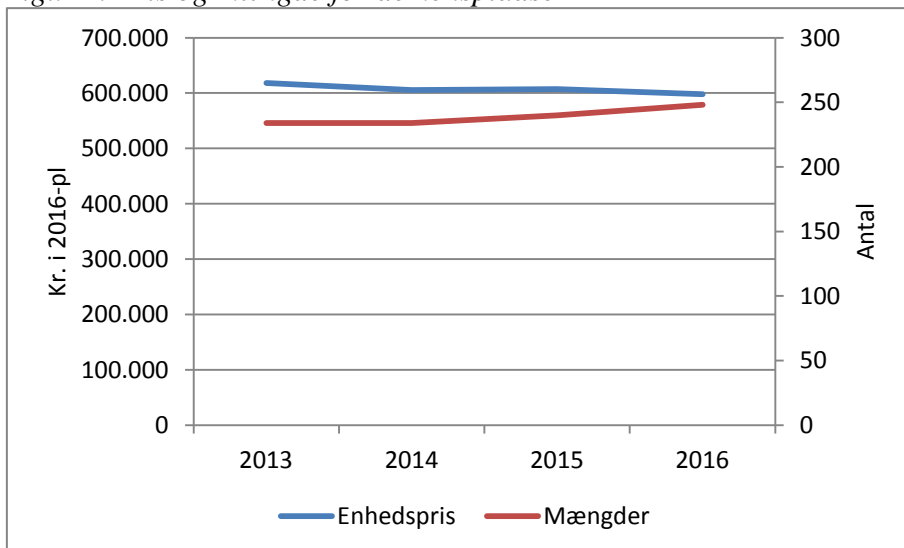
For enhedspriser og mængder ses der generelt en kontinuerlig udvikling for hver af ydelserne på ældre- og sundhedsområdet. På de konkrete ydelser ses der således ingen større udsving mellem årene for såvel pris som mængde. Nedenfor fremgår eksempler på udvikling i pris og mængde for to ydelser.

Figur 1. Pris og mængde for plejehjemspladser

Anm.: Budgettal fra demografireguleringen.

Figur 2. Pris og mængde for demenspladser

Anm.: Budgettal fra demografireguleringen